

Asia: VN/12734/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi liittyen pakottamalla solmitun avioliiton kumoamiseen

Avioliiton kumoaminen

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä

Hallituksen esityksessä on luovuttu siitä valmisteluvaiheessa esillä olleesta mahdollisesta sääntelymallista, että syyttäjä voisi ajaa avioliiton kumoamista koskevaa asiaa (HE s. 23). Tältä osin nyt esitetty malli, jossa kumoamista ajaa vain avioliittoon pakotettu puoliso, on perustellumpi ja kannatettava. Esitys on sen mukainen, kuin mitä Syyttäjälaitos on aiemmassa asian valmisteluvaiheessa esittänyt.

Itse avioliiton kumoamista koskevassa säännöksessä eli esitettävän lain 30 b §:ssä (HE s. 40) on esitetty, että hakemuksen voisi tehdä 5 vuoden kuluessa vihkimisessä tai, jos syyttäjä on nostanut syytteen avioliittoon pakottamista koskevassa rikosasiassa, kolmen vuoden kuluessa siitä, kun rikosasia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Kumoamisen edellytykset ja määräaika sen hakemiseksi eivät sinänsä kuulu kysymyksinä Syyttäjälaitoksen toimialaan. Esitetyn säännöksen osalta kiinnitetään kuitenkin huomiota seuraaviin seikkoihin:

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (ROL) 1 luvun 14 §:n ja 7 luvun mukaan syytettä voi ajaa tietyissä tilanteissa myös asianomistaja itse (eli avioliittoon pakotettu henkilö) eikä syyttäjä. Esitetyssä kirjoitusasussaan säännöksen tarkoittama kolmen vuoden lisämääräaika ei ilmeisesti soveltuisi tällaisessa tilanteessa, jossa avioliittoon pakotettu asianomistaja on ajanut yksin syytettä - ei edes silloin, vaikka hänen ajamansa syyte menestyisi. Toisaalta, säännös kolmen vuoden määräajan soveltuvuudelle ei edellytä, että avioliittoon pakottamista koskeva syyte olisi hyväksytty (tai että sitä koskeva syyte olisi ylipäätään tuomioistuimessa tutkittu). Myös tällaiset syytteet päättyvät lainvoimaiseen ratkaisuun, jolloin säännöksen tarkoittama kolmen vuoden määräaika alkaisi siitä.

Ulkomailla alaikäisenä solmitun avioliiton tunnustaminen

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä

-

Muut huomiot

Onko teillä muuta lausuttavaa ehdotukseen liittyen?

-

Toiviainen Raija
Syyttäjälaitos

Männikkö Mikko
Syyttäjälaitos